

TOIMINTASUUNNITELMA 2022

EAPN-Fin – Suomen köyhyyden vastainen verkosto – on avoin toimintafoorumi köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Siihen kuuluu 54 järjestöä tai muuta yhteisöä.

Toimintasuunnitelma konkretisoi vuodeksi 2022 verkoston strategiaa 2021–23.

1. TOIMINNAN PAINOPISTEET

- Koronapandemian vaikutusten seuraaminen ja vaikuttaminen niiden lieventämiseksi haavoittuvassa asemassa olevilla
- Sosiaaliturvan kokonaisuudistukseen vaikuttaminen
- Sosiaali- ja terveystalouden-, sote-uudistukseen vaikuttaminen
- Köyhyyttä kokeneiden osallisuuden vahvistaminen

2. VAIKUTTAMISTYÖ

EAPN-Fin seuraa yhteiskuntapolitiikan vaikutuksia köyhyyteen ja perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen Suomessa.

Koronaepidemia ja sen rajoittamistoimet ovat osuneet kovimmin jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin. Verkosto seuraa asiaa ja vaikuttaa siihen, että koronan vaikutusten lievittämiseksi tehtävät toimet suojaavat haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä ja parantavat heidän selviytymismahdollisuuksiaan.

Sosiaaliturvan kokonaisuudistus on vaikuttamistyössä keskeinen. Verkosto tuo keskusteluun etuusjärjestelmän ongelmakohtia ja ratkaisuehdotuksia järjestöjen ja köyhyyttä kokeneiden ihmisten näkökulmasta. Keskeisiä vaikuttamiskohteita ovat muun muassa perusturvan tason korottaminen ja lapsiperheköyhyyden vähentäminen. Verkosto seuraa hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi tehtävien toimien etenemistä sekä parlamentaarisen sosiaaliturvakomitean ja sen alatyöryhmien työtä. Päättäjiä lähestytään EAPN-Finin materiaalin avulla, järjestämällä tapahtumia ja viestimällä eri kanavissa.

Muita seurattavia asioita ovat muun muassa ylisukupolvisen huono-osaisuuden sekä eriarvoisuuden kehitys, sote-uudistus ja huono-osaisten palvelut, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen kehitys, asunnottomuus, velkaongelmat, työttömyys sekä ruoka-aputoiminta. Kaikessa vaikuttamisessa köyhyyttä käsitellään myös sukupuoli- ja ikänäkökulmista.

Eduskuntavaalit pidetään 2.4.2023. Toimintavuonna valmistellaan verkoston eduskuntavaalitavoitteet.

Köyhyytsvahti ja Sosiaaliturvan tarkistuslista päivitetään vuosittain. Yhteistyössä **eduskunnan köyhyytsryhmän kanssa** järjestetään tilaisuuksia.

YK:n köyhyyden vastainen päivä ja Asunnottomien yö 17.10. huomioidaan toiminnassa.

Toiminnassa huomioidaan muut keskeiset köyhyyteen vaikuttavat toimet, kuten **YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden** ja **Agenda2030-toimintaohjelman** toimeenpano ja nk. **vihreä siirtymä** ja sen oikeudenmukaisuus. Verkosto seuraa keskustelua perustulosta.

1.1. Työryhmät

Verkoston sisältötyöskentelyn peruspilari ovat **työryhmät**, jotka jatkavat toimintavuonna. Niissä yhdistyy jäsenten asiantuntemus kustakin teemasta. Työryhmät toimivat itsenäisesti ja valmistelevat vaikuttamista, joka kanavoidaan EAPN-Finin hallituksen kautta. Lyhytaikaisia työryhmiä voidaan perustaa tietyn asian tai tapahtuman valmistelemiseksi.

Lapsiperheköyhyys -työryhmä seuraa lapsiperheiden ja lasten köyhyytilannetta ja luo synergiaa asian eteen jo työskentelevien kesken. Tavoitteena on saada lapsiperheköyhyyden vähentäminen huomioiduksi kaikessa päätöksenteossa.

Terveys ja köyhyys -työryhmä toimii pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten sosiaaliturvan edunvalvojana. Se vaikuttaa terveyden eriarvoisuuden vähentämiseksi ja sairastamisen hinnan alentamiseksi. Ryhmä seuraa ajankohtaisia sosiaali- ja terveysturvan kysymyksiä heikoimmassa asemassa olevien kannalta ja tekee selvityksiä ja ehdotuksia toimista ongelmien ratkaisemiseksi.

Kansalaistoimintaryhmä kokoaa henkilöitä, joilla on tai on ollut kokemusta köyhyydestä tai pienillä tuloilla elämisestä. Ryhmän toimintaa vetää kansalaistoiminnan koordinaattori, jolle maksetaan palkkio. Ryhmä kokoaa edustajat ja työstää yhteisen viestin vietäväksi vuosittaiseen Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen Brysseliin. Ryhmän jäsenten asiantuntemusta hyödynnetään kaikessa verkoston toiminnassa, kuten kannanotoissa, tilaisuuksissa ja julkaisuissa.

1.2. Viestinnän vahvistaminen

Verkoston näkyvyyttä pyritään lisäämään viestintäsuunnitelman mukaisesti. EAPN-Finin **verkkosivuja**, **Facebook-sivuja** ja **Twitter-tiliä** päivitetään aktiivisesti. Työryhmät tuottavat materiaalia verkkosivuille. Sähköinen **uutiskirje** lähetetään 4–6 kertaa vuodessa. Jäseniä kannustetaan lähettämään tietoa omista köyhyyden vastaisista toimistaan EAPN-Finin verkkosivuille ja uutiskirjeeseen.

3. KÖYHYTTÄ JA SYRJÄYTYMISTÄ KOKENEIDEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

EAPN-Fin vaikuttaa siihen, että yhteiskunnallisessa päätöksenteossa päätösten vaikutuksia arvioidaan johdonmukaisesti heikoimmassa asemassa olevien ihmisryhmien kannalta. Tavoitteena **on lisätä köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kuulluksi tuleamista ja osallisuutta poliittisessa päätöksenteossa**. Tätä varten pyritään vahvistamaan **Kansalaistoimintaryhmän** toimintaa sekä kannustamaan EAPN-Finin jäsenkuntaa tuomaan kokemusasiantuntijuutta entistä enemmän esiin verkostossa. Köyhyyttä kokeneiden viesti on moniääninen ja tuo esiin tilannetta eri syistä köyhyyttä kokevien näkökulmasta. Tehdään yhteistyötä muun muassa Ihmisoikeusliiton, Kuka kuuntelee köyhää? -verkoston ja ruoka-aputoimijoiden kanssa.

EAPN-Fin vastaa **Suomen delegaation lähettämisestä Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen**. EAPN-Finilla on koordinaattori, joka osallistuu eurooppalaista tapaamista valmistelevaan työhön ja tapaamisiin. Jatketaan mahdollisuuksien mukaan pohjoismaista yhteistyötä tapaamiseen valmistautumisessa.

Kansallinen köyhyyttä kokeneiden kuulemistapahtuma järjestetään neljättä kertaa Kirkkohallituksen, Kuka kuuntelee köyhää? -verkoston ja Työttömien keskusjärjestön kanssa. Siihen kutsutaan päättäjiä keskustelemaan köyhyyttä kokeneiden ihmisten kanssa keinoista vähentää köyhyyttä. Se pyritään kytkemään EU-tason köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen, jonka delegaatio voitaisiin valita jatkossa kansalliseen tapaamiseen osallistuneista.

Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustus toimittajille laadukkaasta köyhyyttä käsittelevästä journalismista jaetaan syksyllä 2022 seitsemättä kertaa. Tunnustuksen saajan valitsee köyhyyttä kokeneista ihmisistä koostuva

raati.

EAPN-Fin on toimintavuonna yhteistyökumppanina Ihmisoikeusliiton hankkeessa, joka käsittelee köyhyyttä ihmisoikeusloukkauksena.

4. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

EAPN-Fin on yksi 32 kansallisesta EAPN:n, The European Anti-Poverty Network, verkostojäsenestä. Eurooppalainen verkosto vaikuttaa siihen, että köyhyys- ja osallisuusnäkökohdat otetaan EU:ssa huomioon tasaveroisesti talouspolitiikan rinnalla. EAPN-Fin välittää tietoa Suomen köyhyytilanteesta EAPN:lle ja unionitasolle. EAPN-Fin levittää kansallisella tasolla tietoa EAPN:n ja unionin köyhyyden vastaisesta toiminnasta.

EAPN-Fin osallistuu EAPN:n toimintaan ja toimielimiin ja viestii Euroopan tason toiminnasta.

EU-tasolla seurataan muun muassa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista, Euroopan tulevaisuudesta, EU:n rahoituskehyksestä ja elpymisvälineestä ja tulevasta sosiaalirahastokaudesta käytävää keskustelua. Pyritään luomaan yhteyksiä Europarlamentin jäseniin. Jatketaan EU-ohjausjaksoon vaikuttamista yhteistyössä SOSTEn ja muiden jäsenyhteisöjen kanssa.

EAPN-Finin edustaja ExCossa, **Executive Committee**, on Leena Eräsaari Hyvinvointivaltion vaalijat ry:stä. EUISG-työryhmään, **EU Inclusion Strategies Group**, valitaan uusi edustaja. Osallistutaan **EAPN:n politiikkaseminaariin, yleiskokoukseen ja eurooppalaiseen köyhyyttä kokeneiden PeP-tapaamiseen** sekä mahdollisuuksien mukaan muihin EU-tason tapahtumiin.

EAPN Pohjoismaisten verkostojen yhteistyötä viriteltiin 2019 lopulla. Jos yhteistyö etenee, osallistutaan siihen mahdollisuuksien mukaan.

Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan EAPN:n ja sen Itävallan verkoston koordinoimaan **kansainväliseen journalismitunnustuksen yhteistyöhön**.

6. VERKOSTON DEMOKRATIAN, HALLINNON JA RESURSSIEN VAHVISTAMINEN

Verkostolla on **yleiskokouksen** valitsema **hallitus**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 8–12 jäsentä. Hallitus kokoontuu toimintavuoden aikana 5–8 kertaa. Sen toimintaa kehitetään niin, että vastuut eri kokonaisuuksista jakautuvat entistä selkeämmin hallituksen jäsenten kesken.

Yleiskokous, jossa jokaisella jäsenyhteisöllä on yksi ääni, järjestetään loka–marraskuussa.

Verkoston tärkein voimavara ovat jäsenyhteisöt; niiden verkostoyhteistyöhön antama taloudellinen ja toiminnallinen panos sekä työskentely omien sidosryhmiensä ja köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kanssa. Lisää jäseniä kutsutaan toimintaan mukaan. Verkosto pyrkii kokoamaan jäsenistöä yhteisiin vaikuttamistoimiin köyhyyden vähentämiseksi ja viestii jäsenten omasta ja niiden yhteisestä työstä. Vuoden aikana pyritään lisäämään jäsenten mahdollisuuksia osallistua verkoston toimintaan, esimerkiksi teema-aamukahveilla ja muilla keskustelutilaisuuksilla. Tilaisuuksiin tarjotaan etäosallistumismahdollisuus, jotta osallistuminen olisi mahdollista myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelta.

EAPN-Finin kotijärjestönä toimii SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. Se tarjoaa verkostolle osa-aikaisen, 40 prosenttia työajasta, sihteerin työpanoksen talous- ja muuhun hallintoon sekä viestintään.